

stawić prawidłową diagnozę. W atlasie wideo, który dołączony jest do tej książki, przedstawiono przykłady różnych rodzajów zaburzeń ruchu.

Istnieje wiele klasyfikacji, które szeregują szeroką gamę zaburzeń ruchu. Zaburzenia można podzielić ze względu na występujące objawy, opierając się na czasowo-przestrzennych cechach samych ruchów w połączeniu z charakterystycznymi objawami klinicznymi. Można podzielić je ze względu na domniemaną etiologię, umiejscowienie zmian anatomicznych lub cechy neuropatologiczne; według przebiegu choroby; ze względu na kryteria genetyczne lub molekularne; lub inne biologiczne czynniki [1–3]. W tym rozdziale ograniczono się do klasyfikacji opartej na objawach. Zaburzenia opisano alfabetycznie.

Ataksja (rozdz. 13)

Ataksja dosłownie znaczy „bez porządku”. Według definicji jest to brak zdolności do generowania prawidłowego lub oczekiwanego toru dowolnego ruchu, która nie wynika z osłabienia lub mimowolnej czynności mięśniowej w zajętych stawach [4]. Ataksja może być wynikiem zaburzenia przestrzennego wzoru czynności mięśniowej, braku odpowiedniego rozmieszczenia aktywności w czasie lub obu. Szczegółowe rodzaje zaburzenia to dysmetria (nieprawidłowy ruch do celu – zbyt krótki lub za długi), dyssynergia (dekompozycja ruchów wielostawowych) oraz dysdiadochokineza (zaburzony rytm szybkich naprzemiennych ruchów).

Atetozja (zob. rozdz. 9)

Atetozja dosłownie znaczy „bez ustalonej pozycji”. Według definicji to powolne, wijące, ciągle, mimowolne ruchy. Dyskusji podlega to, czy atetozja powinna być traktowana jako osobna jednostka chorobowa czy jest to jedna z postaci dystonii lub płasawicy [5]. Wielu specjalistów zajmujących się zaburzeniami ruchu zastrzega termin *atetozja* do opisu postaci porażenia mózgowego.

Balizm (zob. rozdz. 9)

Balizm to mimowolne ruchy o wysokiej amplitudzie, polegające na wyrzucaniu w bok, które występują w odcinkach proksymalnych. Ruchy mogą być krótkie lub ciągłe i mogą występować razem z płasawicą. Często, gdy dochodzi do zajęcia jednej strony ciała, schorzenie określa się jako *hemibalizm*. W wielu przypadkach *hemibalizm* staje się z czasem coraz słabszy i przechodzi w płasawicę. Niektórzy autorzy sugerują, że ponieważ te same uszkodzenia powodują zarówno balizm, jak i płasawicę, balizm jest odmianą płasawicy, a nie osobną jednostką chorobową.

Płasawica (zob. rozdz. 9)

Płasawica (chorea) dosłownie oznacza „jak taniec”. Jest to mimowolne, ciągle, nieregularne hiperkinetyczne zaburzenie, w którym ruchy lub fragmenty ruchu o zmiennej częstotliwości i kierunku pojawiają się niespodziewanie i losowo. Niektóre ruchy mogą być okrężne (podobnie jak w atetozji) lub szybkie (podobne do mioklonii). Zaburzenie może dotyczyć wszystkich części ciała, z przewagą pewnych obszarów w poszczególnych chorobach lub zaburzeniach.

Dystonia (zob. rozdz. 10)

Dystonia to zespół, w którym przerywane i utrzymujące się mimowolne skurcze mięśniowe powodują nieprawidłowe ustawienie i ruchy różnych części ciała [3]. Termin *dystonia* stosuje się jako neurologiczny wyznacznik utrzymującej się powykręcanej postawy, jako kliniczny objaw dystonii lub w innych określonych chorobach. W celu ujednoczenia i specyfikacji *Scientific Advisory Board of the Dystonia Medical Research Foundation* (www.dystonia-foundation.org) wprowadziła następującą definicję: „Dystonia jest zespołem, w którym dochodzi do utrzymujących się skurczów mięśniowych, często powodujących powtarzające się oraz skręcające ruchy lub nieprawidłową postawę ciała”.